

Departamento iti Edukasion ti Estado ti Hawaii

Pagalagadan ti Kinasalun-at

Ipakat ti Polisia 103-1 ti Junta ti Edukasion ti Estado ti Hawaii ken ti Akta ti 2010 a Nasalun-at, Awanan-panagbisin nga Ubbing ti Departamento ti Agrikultura ti Estado ti Hawaii

Komite ti Kinasalun-at (WC)
WC1: Addaan ti eskuelaan iti nadutokan a koordineytor ti kinasalun-at.
WC2: Addaan ti eskuelaan ti maysa a komite ti kinasalun-at a pakairamanan dagiti miembro ti komunidad ti eskuelaan ¹ ken/wenno ti sapasap a publiko (kas kadagiti mangibagi kadagiti organisasion ti komunidad, publiko nga ahensia, wenno lokal a nabutosan nga opisial).
WC3: Agmiting ti komite ti kinasalun-at ti eskuelaan ti kabassitan a tallo a beses kada tawen ti panagadal.
WC4: Usaren ti komite ti kinasalun-at ti Index ti Kinasalun-at ti Eskuelaan wenno dadduma a pagalaan dagiti datos (kas ti datos ti Youth Risk Behavior Survey) tapno maammoan dagiti kangrunaan a paset ken tapno tinawen nga masurot dagiti panagdur-as kadagitoy a paset.
WC5: Mairaman dagiti kangrunaan a paset para ti kinasalun-at iti Academic ken/wenno Financial a Plano ti eskuelan.
WC6: Mapakaammuan ti komunidad ti eskuelaan ¹ maipanggep ti polisia ti kinasalun-at ken maipaayan ti impormasion ti pagkontak para ti koordineytor ti kinasalun-at nu tunggal rugi ti tawen ti panagadal.
WC7: Awisen ti eskuelaan ti pamilia dagiti estudiante tapno tulungan ti kinasalun-at ayan iti eskuelaan ken ayan iti pagtaengan babaen ti nadumaduma a kultural ken linguistik a maikanatad a format (kas online, flier, dagiti panagidatag).
WC8: Tinawen nga kumpletoen ti prinsipal wenno ti koordineytor ti kinasalun-at ti eskuelaan ti Survey ti Kinatalged ken Kinasalun-at tinawen.
Pagalagadan ti Nutrision (NG)
NG1: Madanon amin a maikubrar a makan ken mirienda dagiti istandard ti nutrision ti USDA.
NG2: Danunen amin <u>dagiti taraon</u> a nailako wenno naipaay (kas kadagiti lako nga a la carte, pangpundar ti pundo, paglakuan dagiti estudiante, vending a makina, ken paala) ayan iti kampus ti eskuelaan ² kabayatan ti aldaw ti panagbasa ³ ti kasapulan ti padron ti makan ti USDA wenno dagiti istandard ti Ismarte a Mirienda.
NG3: Danunen amin <u>dagiti mainum</u> nalako wenno naipaay (kas dagiti lako nga a la carte, pangpundar ti pundo, paglakuan dagiti estudiante, vending a makina, ken paala) ayan iti kampus ti eskuelaan ² dagiti sumaganad a kriteria kabayatan ti aldaw ti panagbasa ³ : <ul style="list-style-type: none"> • Awan caffeine, awan artipisial a kolor, ken awan artipisial a raman • Kaaduan nga 8 oz. a paset, malaksid ti danum, nga awanan iti limit iti kaadu iti porsion <ul style="list-style-type: none"> ○ Danum– Puro (adda wenno awan carbonasion) ○ Gatas – Awanan-raman 1% wenno awanan taba; awanan naraman a taba; alternatibo a gatas kas pinalubosan ti National School Lunch/Breakfast Program; nga addaan ≤ 22 gramo ti asukar kada 8 oz. a paset ○ 100% nga tubbog ti Prutas wenno tubbog ti nateng nga awan nainayon a pagpasam-it ○ 100% nga tubbog ti Prutas wenno tubbog ti nateng a nanayunan ti danum ken awan nainayon a pagpasam-it
NG4: Dagiti aktibidad a pangpundar ti pundo a mangisayangkat ti pisikal nga aktibidad, di-makan nga banbanag, wenno nasalun-at a taraon basar kadagiti istandard ti Smart Snacks ket maiyawis.
NG5: Dagiti makan ken mirienda ket iramanna dagiti nasadiwa ken lokal a napadakkel a prutas ken nateng no mabalin.
NG6: Mapalubosan dagiti estudiante a maaddaan ti kabassitan a 20 minutos tapno kanen ti pangngaldawda kalpasan a maiserbi.
NG7: Addaan ti waya dagiti estudiante ti libre a mainum a danum kabayatan ti oras ti pannangan ken kabayatan ti aldaw ti panagbasa ayan iti adu a lokasion ayan iti kampus.
NG8: Saan a mausar ti taraon kas gungguna wenno dusa para kadagiti estudiante.

¹ Ti komunidad ti eskuelaan ket pakairamanan dagiti administrador, mannursuro ti PE ken dadduma a mannursuro, propesional ti salun-at, staff ti cafeteria, ken dagiti estudiante ken dagiti palimiada.

² Ti campus ti eskuelaan ket isu iti amin a paset ti kukua nga sakupen ti eskuelaan a mabalin maserrek dagiti estudiante kabayatan ti aldaw ti panagbasa.

³ Ti aldaw ti panagbasa ket isu iti panawen manipud tengnga ti rabii agingga 30 minutos kalpasan ti pungto ti aldaw ti panagbasa wenno ti programa iti USDA a kalpasan ti eskuela a mirienda, no makipasaset.

Edukasyon ti Salun-at ken Promosion ti Nutrision (HE)
HE1: Iraman ti instruksional a linaon dagiti klase ti edukasyon ti salun-at ti maysa a turong dagiti pannakaammo ken kabaelan a mangsuporta ti nasalun-at a pannangan ken naiyataday kadagiti Istandard ti Hawaii DOE para ti edukasyon ti salun-at.
HE2: Maipaay ti edukasyon ti salun-at kadagiti estudiante iti grado ti elementaria kabassitan a 45 minutos kada lawas ken grado ti sekundaria kabassitan a 200 minutos kada lawas kas marukod babaen ti oras a nabusbos iti maysa a kurso, maitipon iti adu a paset ti kontent, wenno babaen dagiti interdisiplinari a yunit.
HE3: Iraman ti edukasyon ti nutrision dagiti kultural a nasisita nga aktibidad a 'basar-ti-aina ken personal, kas ti panangisagana ti taraon, panangpadas ti raman, panagbisita ti talon ken hardin ti eskuelaan.
HE4: Masapul a danunen amin a nakabase iti eskuelaan a panaglako ti taraon ken mainom dagiti Pagalagadan ti Nutrision. Iraman daytoy, ngem saan a limitao kadagiti, publikasion ti eskuelaan, ti aglawlaw dagiti vending machine, poster, banner, television iti uneg ti eskuelaan, ken iskorbord.
Pisikal nga Edukasyon (PE)
PE1: Naiyataday ti instruksional a linaon dagiti klase ti pisikal nga edukasyon kadagiti Istandard ti Hawaii DOE para ti pisikal nga edukasyon.
PE2: Maipaay kadagiti estudiante ti pisikal nga edukasyon kadagiti grado ti elementaria kabassitan a 45 minutos kada lawas ken kadagiti grado ti sekundaria kabassitan a 200 minutos kada lawas.
PE3: Kabassitan a 50% ti oras ti klase ti pisikal nga edukasyon ket maipaay kadagiti gagangay wenno naregta a pisikal nga aktibidad.
PE4: Dagiti klase iti pisikal nga edukasyon ket maisuro babaen dagiti sertipikado iti Estado nga mannuro iti pisikal nga edukasyon.
PE5: Dagiti klase ti pisikal nga edukasyon ket addaan ratio iti estudiante/mannursuro a kapada dagiti dadduma a klase.
PE6: Iraman ti pisikal nga edukasyon iti grado 5, 7, ken 9 ti maysa a mainaig ti salun-at a fitness asesment (kas FitnessGram).
Pisikal nga Aktibidad (PA)
PA1: Maipaayan dagiti estudiante iti kababaan nga 20 nga minutos iti recess tunggal aldaw nga kairamanan dagiti oportunidad nga sumali iti gagangay wenno naregta nga pisikal nga aktibidad.
PA2: Dagiti estudyante ket maipaayan kadagiti inana para kadagiti pisikal nga aktibidad ayan iti kababaan nga tunggal 60 minutos.
PA3: Ti eskwelaan ket madi na usaren wenno iparit iti pisikal nga aktibidad (kas iti recess wenno PE) kas maysa nga negatibo nga dusa.
PA4: Ti eskwelaan ket suporta na iti aktibo nga transportasion babaen iti panagawis kadagiti estudyante ken staff nga magna ken/wenno ag-bike paapan iti eskwelaan nu daytoy ket ligtas nga aramiden.
PA5: Ipaay ti eskwelaan ti pagtakderan ti bisikleta para kadagiti estudiante ken staff.
PA6: Dagiti staff ti eskwelaan, dagiti estudiante, pamilia ken miembro ti komunidad ket makasrek kadagiti paraangan ti eskwela ken pasilidad tapno agbalin nga aktibo a pisikal kabayatan ti di-instruksional nga oras (kas kasanguanan ken kalpasan ti eskwela, kadagiti pungto ti lawas, ken bakasion).
Propesional nga Development (PD)
PD1: Umawat ti staff ti eskwelaan ti tinawen nga profesional development maipapan iti pagalagadan ti kinasalun-at.
PD2: Maawis ti staff ti eskwela nga agbalin a pagwadan para ti kinasalun-at (kas nasalun-at a pannangan, pisikal nga aktibidad, madi agususar tabako, ken panangimaton ti stress).

Dagiti Pagalaan

Departamento ti Edukasion

Dagiti Pagalagadn ti Salun-at Online – <http://bit.ly/HIDOEWWellness>

Sangay dagiti Serbisio ti Taraon ti Eskwela – 733-8400

Programa ti Salun-at ken Pisikal nga Edukasion – 305-9712

Departamento ti Salun-at

Programa ti Salun-at ti Eskwela – 586-4609